

Nr 985

Av fru **Lindberg m. fl.**, *angående ersättningen av allmänna medel till vittnen m. fl.*

(Lika lydande med motion nr 836 i Första kammaren)

Med stöd av rättegångsbalken 35 kap. 24 § har Kungl. Maj:t den 13 maj 1966 utfärdat bestämmelser om ersättning av allmänna medel till vittnen m. fl.

Enligt kungörelsen skall ersättning innefatta skälig gottgörelse för nödvändiga kostnader till resa och uppehälle samt för tidspillan. Beträffande resa gäller regeln att ersättning utgår enligt samma grunder som för stats-tjänstemän i lägsta reseklass vid tjänsteresa inom landet. För uppehållet utgår, under förutsättning att vittnet kan antas ha haft kostnader för detta, ersättning med högst 25 kronor för dag och högst 50 kronor om vittnet haft t. ex. kostnader för nattlogi. Ersättningen för tidspillan kan bestämmas till högst 60 kronor. Beloppet fastställs med hänsyn till om vittnet går miste om inkomst eller på annat sätt lider ekonomisk förlust.

I de fall vittnesersättningen utges av enskild part gäller andra regler, som i princip medger att den ersättning som utges kan ge full kostnadstäckning för t. ex. inkomstbortfall. Från dessa fall bortses i det följande.

I den tidigare förda diskussionen om principerna för ersättning och om ersättningsnivån har bl. a. anförts att det är en medborgerlig skyldighet att avlägga vittnesmål inför rätta. Ersättningsfrågan skulle därmed vara av underordnat intresse. Vidare har vid fastställandet av det högsta belopp som kan utgå som ersättning för tidspillan hänsyn tagits till det arvode som utges till nämndemän. Vad gäller bedömningen av vad som är förlorad inkomst eller annan ekonomisk förlust synes praxis grundas på synsättet att t. ex. en hemmafrus eller en studerandes arbetsinsatser inte kan värderas och läggas till grund för ersättning.

Mot de refererade betraktelsesätten kan en rad invändningar resas. Det får t. ex. anses tveksamt om en medborgerlig skyldighet, som den nu aktuella, tämligen slumpmässigt skall drabba vissa medborgare ekonomiskt. Att anföra ett alltför lågt beräknat arvode för nämndemännen som skäl för återhållsamhet i fråga om vittnesersättningens storlek ter sig inte övertygande. Uppfattningen om värdet av hemmafruars och motsvarandes arbete är direkt förlegad. Det finns enligt vår mening ingenting som talar mot att

också denna och med den jämförbara kategorier skall uppbära ersättning för tidsspillan. I sammanhanget kan här erinras om att arvodet för att fullgöra uppdrag som ledamot av t. ex. kommunalfullmäktige eller landstingsmöte arvoderas enhetligt.

Utöver det sagda kan också anföras att det ter sig administrativt betungande att ett vittne skall redovisa och i princip också styrka en rad kostnadsposter som skall läggas till grund för beräkning av ersättning.

Enligt vår uppfattning talar starka skäl för att gällande bestämmelser om vittnesersättning av allmänna medel nu ses över. Inriktningen för denna översyn bör vara att kostnaderna för uppehälle etcetera schabloniseras. Lämpligen bör bestämmelserna knytas till vad som gäller i fråga om traktementen för statsanställda. Likaså bör ersättningen för tidsspillan och motsvarande utgå till alla som kallas att vittna. Det kan diskuteras om ett enhetligt belopp, t. ex. 75 kronor, bör gälla som maximibelopp för alla eller om detta belopp bör gälla som ett grundbelopp och att i övrigt frågan om full täckning för förlorad arbetsinkomst och liknande prövas särskilt. Huruvida beloppets storlek bör bestämmas med hänsyn till arvodet för nämndemän förtjänar likaså en ingående granskning.

Med hänvisning till vad som anförts hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om en översyn av kungörelsen av den 13 maj 1966 angående ersättning av allmänna medel till vittnen m. fl.

Stockholm den 28 januari 1970

Marta Lindberg (s)

Olle Aldén (s)

Karl-Gust. Andersson (s)

Holger Mossberg (s)

i Storfors
